

Ik ben slachtoffer

aanranding/verkrachting

Wat kan ik
doen? Wat gaat
er gebeuren?

provincie
Limburg



> <u>Wat kan ik doen?</u>	07
Wanneer ben ik juridisch gezien slachtoffer?	08
Welke mogelijkheden heb ik?	09
Waarom is een klacht nodig?	09
Wanneer klacht indienen?	10
Wat als de feiten al langer geleden gebeurd zijn?	10
Wat zijn de gevolgen van klacht indienen?	11
Wat als ik zelf geen klacht heb ingediend?	11
> <u>Welke stappen kan ik van de politie verwachten?</u>	13
Klacht indienen	14
Verhoor	14
Audiovisueel verhoor	15
Onderzoek aan het lichaam	16
In beslagname van kledij	18
Opsporing van de pleger / verdachte	18
Confrontatie	19

> Welke stappen kan ik van justitie verwachten?	21
Wie bepaalt het verloop van een onderzoek?	22
Welke onderzoeken kunnen gebeuren?	22
– <i>Onderzoek door een psycholoog of psychiater?</i>	23
Wat kan justitie doen met de verdachte?	24
Wat als de verdachte mij benadert of intimideert?	25
Wie beslist over de zaak?	25
Hoe verloopt een zitting van de rechtbank?	26
Wat indien ik niet akkoord ga met de uitspraak van de rechtbank?	28
> Wat zijn mijn rechten?	29
Welke rechten heb ik bij politie?	30
– <i>Bij indienen van de klacht?</i>	30
– <i>Hoe weet ik wat er in mijn klacht staat?</i>	30
– <i>Kan ik nog iets toevoegen aan mijn klacht?</i>	30
– <i>Kan ik nog iets doen na mijn klacht?</i>	31

Welke rechten heb ik bij justitie?	31
– <i>Hoe blijf ik op de hoogte van mijn zaak?</i>	31
– <i>Kan ik het dossier inkijken?</i>	32
– <i>Kan ik documenten uit het dossier krijgen?</i>	33
– <i>Hoe kan ik mijn schade vergoed zien?</i>	34
– <i>Word ik geïnformeerd over de vrijlating uit de gevangenis?</i>	35
– <i>Krijg ik de in beslag genomen goederen terug?</i>	36

> **Wie kan mij verder nog helpen?** 37

De diensten van justitie	38
– <i>Parket Procureur des Konings</i>	38
– <i>Rechtbank</i>	38
– <i>Dienst Slachtofferonthaal - Justitiehuizen Hasselt en Tongeren</i>	38
Rechtshulp	39
– <i>Juridisch advies</i>	39
– <i>Advocaat</i>	39
Slachtofferhulp – Centrum Algemeen Welzijnswerk	40
Hulplijn 1712 en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling	41
Bemiddeling slachtoffer - dader	42

In deze brochure wordt een overzicht gegeven van wat u kan verwachten van politie en justitie wanneer u klacht indient wegens zedenfeiten. Op basis van deze informatie kan u zich een beeld vormen van het verloop van het onderzoek.

Het eerste deel van de brochure beschrijft de onderzoeksdaden uitgevoerd door de politie vanaf de klacht. Afhankelijk van de aard van de feiten zullen bepaalde onderzoeksdaden op u van toepassing zijn, andere niet. Verder wordt een overzicht gegeven van wat u van justitie kan verwachten bij de behandeling van uw klacht.

Het tweede deel van de brochure gaat in op uw rechten en wat u zelf kan doen.

Tenslotte volgt een **overzicht van de diensten waarop u beroep kan doen** om u te ondersteunen. Bij een aantal van deze diensten kan u ook terecht wanneer u beslist om geen klacht in te dienen.

We hopen alvast dat deze brochure enige houvast kan bieden.



Ludwig Vandenhove
gedeputeerde van Veiligheid



Frank Smeets
gedeputeerde van Welzijn



Wat kan **ik** doen?

Wanneer ben ik juridisch gezien slachtoffer?

Men is slachtoffer wanneer er seksuele handelingen gesteld worden die door de wet niet toegelaten zijn.

Bepaalde handelingen met penetratie worden in het strafrecht beschouwd als "verkrachting", terwijl andere seksuele handelingen "aanranding van de eerbaarheid" worden genoemd. In beide gevallen is de pleger strafbaar.

Wat is verkrachting?

Verkrachting is elke daad van seksuele penetratie van welke aard ook en met welk middel ook, gepleegd op een persoon die daar niet in toestemt.

Wanneer het slachtoffer jonger is dan veertien jaar, is er

>>>

bij dergelijke handelingen steeds sprake van verkrachting, zelfs indien er toestemming is.

Wat is aanranding?

Wanneer iemand tot seksuele handelingen wordt gedwongen, is er sprake van aanranding van de eerbaarheid (betasten, dwingen om zich te ontkleden,...). Bij aanranding is er geen sprake van penetratie.

Wanneer seksuele handelingen worden gesteld met een minderjarige onder de zestien jaar is er steeds sprake van aanranding van de eerbaarheid, zelfs indien dit met instemming van deze minderjarige gebeurde.

Welke mogelijkheden heb ik?

Wanneer u wenst dat de feiten onderzocht worden is het aangewezen om naar de politie te gaan voor een klacht. Daarnaast heeft u de mogelijkheid om uw klacht rechtstreeks bij het parket of bij de onderzoeksrechter in te dienen. Dit laatste betreft een “klacht met burgerlijke partijstelling”.²

Uit het onderzoek dat volgt zal moeten blijken of de pleger zich voor de rechter moet verantwoorden.

Wanneer het moeilijk is om met uw ervaring naar de politie, het parket of de onderzoeksrechter te gaan kan u terecht bij een aantal diensten die u kunnen helpen. Hun gegevens vindt u onder “Slachtofferhulp – Centrum Algemeen Welzijnswerk Limburg” op pagina 40. Ze kunnen u ondersteunen en eventueel voorbereiden op de klacht.

² Dit type klacht is gebonden aan een aantal voorwaarden. De diensten opgenomen onder “Wie kan mij verder nog helpen?” op pagina 37 kunnen u informeren over deze voorwaarden en de praktische werkwijze.

Waarom is een klacht nodig?

Een klacht indienen is een wettelijk middel om de pleger ter verantwoording te roepen. Een klacht kan zowel tegen een bekende als tegen een onbekende dader.

Op basis van uw klacht wordt een proces-verbaal opgesteld en start een onderzoek.

U ontvangt een kopie van uw verklaring en een attest van klachtneerlegging als bewijs van uw klacht.

Het is ook van belang dat de feiten onderzocht worden om een link te leggen met mogelijke eerdere feiten en om te vermijden dat er andere, nieuwe slachtoffers vallen.

Wanneer klacht indienen?

Het is zeer belangrijk niet te wachten met de klacht. Bepaalde bewijzen of sporen zijn moeilijker of niet meer te onderzoeken naarmate er meer tijd overheen gaat. Een klacht is echter steeds nuttig, ook wanneer u zich reeds gewassen heeft of een condoom gebruikt werd. Politie en justitie kunnen onmiddellijk uitmaken welke onderzoeken nuttig en dringend zijn.

Wat als de feiten al langer geleden gebeurd zijn?

De verjaringstermijn verschilt naargelang het slachtoffer minderjarig of meerderjarig is én naargelang de aard van de feiten. Een medewerker van politie zal u de juiste informatie geven aangepast aan uw situatie. Het is altijd zinvol om klacht in te dienen.

Wat zijn de gevolgen van klacht indienen?

De politie zal een onderzoek starten (in opdracht van het parket of de onderzoeksrechter). Ze zal op diverse manieren zoeken naar elementen die de waarheid aan het licht kunnen brengen. Aangezien de politie het onderzoek op een neutrale manier voert zal zij aan geen van de partijen informatie geven over de geplande onderzoeksdad en noch over de resultaten ervan. Omdat het onderzoek ook gevoerd wordt in het belang van de maatschappij kan u het onderzoek niet op uw vraag stopzetten (ook niet wanneer u uw klacht intrekt) of het verloop bepalen. Op bepaalde momenten in de procedure heeft u wel mogelijkheden om tussen te komen in de procedure.³

³ Zie pagina 31 “Welke rechten heb ik bij justitie?”.

Wat als ik zelf geen klacht heb ingediend?

Het kan zijn dat u door de politie wordt gecontacteerd zonder dat u zelf een klacht hebt ingediend. U wordt gecontacteerd omdat andere personen feiten aangemeld hebben bij de politie, uw naam is opgedoken in het kader van een lopend onderzoek of werd vermeld door de verdachte. Aangezien het om mogelijk strafbare handelingen gaat kan politie en justitie deze mededeling niet negeren. U zal in dat geval gehoord worden en mogelijk ook geconfronteerd worden met andere onderzoeksdad en die hierna beschreven worden. U heeft vanaf dan dezelfde rechten als een slachtoffer dat zelf klacht heeft ingediend.



Welke stappen kan ik van
de **politie** verwachten?

Klacht indienen

Wanneer u klacht gaat indienen, houdt u er best rekening mee dat dit enige tijd in beslag neemt. Bepaalde onderzoeksleden vragen praktische organisatie en inzet van verschillende medewerkers. Politie en justitie zijn er zich ervan bewust dat bepaalde onderzoeksleden confronterend en stresserend kunnen zijn. Toch is het in uw belang om de onderzoeksleden correct uit te voeren.

Aan het onthaal bij de politie mag u zich beperken tot de mededeling dat u klacht wilt indienen voor zedenfeiten. Het is niet nodig om aan het onthaal alles te vertellen. De onthaalbediende zal een andere medewerker oproepen, zodat u de mogelijkheid krijgt uw verhaal weer te geven in alle discretie.

Verhoor

De politie zal eerst een verkennend gesprek met u hebben waarin u in uw eigen woorden kan vertellen wat er gebeurd is. In een volgende fase zal de politie uw verhaal op papier zetten. Op dat moment wordt er een proces-verbaal opgesteld.

Bij het opstellen van het proces-verbaal zal de politie u vragen stellen. Uw antwoorden zijn van belang om sporen van de feiten vast te stellen en te analyseren. Bepaalde vragen kunnen confronterend zijn. De politie is zich ervan bewust dat het soms moeilijk is om bepaalde details van het gebeurde onder woorden te brengen of te beschrijven. Dergelijke vragen zijn niet bedoeld om uw geloofwaardigheid ter discussie te stellen. De politie wil in de eerste plaats een volledig beeld krijgen van de feiten. Daarom zal de politie op diverse manieren zoeken naar elementen die de waarheid aan het licht kunnen brengen. De informatie is ook nodig om vergeleken te worden met de versie van de tegenpartij.

>>>

Op basis van dit proces-verbaal start een onderzoek, onder leiding van een parketmagistraat of een onderzoeksrechter. Het is gebruikelijk dat de politie in deze fase ook overleg pleegt met de parketmagistraat of de onderzoeksrechter om de instructies voor het verder onderzoek te bespreken.

Soms kan de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon het verhoor vergemakkelijken. De vertrouwenspersoon mag op geen enkele manier tussenkomen. De politie wil zo vermijden dat het verhoor beïnvloed wordt. In uitzonderlijke gevallen kan de vertrouwenspersoon geweigerd worden in het belang van het onderzoek.

Audiovisueel verhoor

De parketmagistraat of de onderzoeksrechter kan opdracht geven aan de politie om uw verhoor op te nemen op video. Dit noemt men een "audiovisueel verhoor". Bij minderjarige slachtoffers wordt dit steeds gedaan.

Een audiovisueel verhoor kan vermijden dat u te vaak uw verhaal moet vertellen. Een video beperkt zich niet alleen tot datgene wat letterlijk gezegd wordt maar geeft ook een beeld van uw non-verbale communicatie. Al deze elementen zijn van belang bij de interpretatie van uw verklaring. Een audiovisueel verhoor biedt ook de mogelijkheid de verdachte te confronteren met uw verklaring zonder dat een rechtstreeks contact met u noodzakelijk is. Voor een audiovisueel verhoor wordt, vanaf 12 jaar, de toestemming van de minderjarige gevraagd. De toestemming van de ouders is niet vereist.

Een audiovisueel verhoor zal voor zover het mogelijk is, onmiddellijk na de klacht gebeuren. Het is echter waar-

>>>

schijnlijker dat dit, om organisatorische redenen, op een later tijdstip zal plaatsvinden. Indien er enige tijd verloopt tussen uw klacht en het moment waarop het audiovisueel verhoor doorgaat, bent u best zo discreet mogelijk over uw ervaring ten overstaan van uw omgeving om zo het latere onderzoek niet in gevaar te brengen en de verdachte zélf niet te verontrusten vooraleer de politie en justitie stappen ondernemen.

De audiovisuele opname van uw verhoor wordt met de nodige discretie behandeld en kan alleen worden bekeken door: uzelf, de medewerkers van politie en justitie betrokken bij het onderzoek, de verdachte en de advocaten. De opname kan bekeken worden op de griffie van de bevoegde rechtbank. Een uitgeschreven weergave van de audiovisuele opname zit in het dossier.⁴

⁴ Voor informatie inzake inzage, zie pagina 32 "Kan ik het dossier inkijken?".

Onderzoek aan het lichaam

Tijdens het verhoor zal de politie specifieke vragen stellen over hoe de feiten gebeurd zijn. Deze vragen zijn bedoeld om na te gaan of een onderzoek naar lichamelijke sporen mogelijk is. Op basis van uw antwoorden oordeelt de parketmagistraat of de onderzoeksrechter of een onderzoek aan het lichaam nuttig kan zijn.

Dit onderzoek is bedoeld om sporen terug te vinden op uw lichaam. Het gebeurt dus best zo snel mogelijk na de feiten. De arts verzamelt sporen van de plaats van de feiten, van de pleger, van verwondingen,... Afhankelijk van de feiten kan dit betekenen dat een gynaecologisch onderzoek nodig is.

Het onderzoek gebeurt door een arts (aangesteld door de onderzoeksrechter of de parketmagistraat). De politie zal u discreet overbrengen naar een nabijgelegen ziekenhuis waar de arts u zal onderzoeken.

>>>

Het verslag van de arts maakt deel uit van het onderzoek en is later ter inzage beschikbaar.

Het kan nuttig zijn vervangkledij te voorzien voor het geval uw kledij in beslag genomen wordt voor verder onderzoek.

De politie moet uw toestemming vragen voor een onderzoek aan het lichaam.

U heeft het recht het onderzoek te laten bijwonen door een meerderjarige vertrouwenspersoon naar eigen keuze.

In uitzonderlijke gevallen kan de vertrouwenspersoon geweigerd worden in het belang van het onderzoek.

De kosten voor het onderzoek door de arts zijn ten laste van justitie.

In het ziekenhuis waar het onderzoek aan het lichaam gebeurt, kunt u ook vragen onderzoek te doen naar seksueel overdraagbare ziekten of zwangerschap. De kosten voor dergelijk onderzoek dient u zelf te betalen, maar kunnen later ingebracht worden in uw eis tot schadevergoeding. Indien medisch vastgesteld wordt dat u een seksueel overdraagbare ziekte heeft opgelopen of zwanger bent, is het belangrijk om dit onmiddellijk te melden aan de politie.

Inbeslagname van kledij

Wanneer de parketmagistraat of de onderzoeksrechter meent dat er sporen aanwezig kunnen zijn op uw kledij, kan deze in beslag genomen worden voor verder onderzoek in een laboratorium.⁵

⁵ Voor informatie over teruggave, zie pagina 36 "Krijg ik mijn in beslag genomen goederen terug?".

Opsporing van de pleger/verdachte

In het gesprek met de politie geeft u aan of u de pleger kent, herkend heeft of kan beschrijven. Naargelang uw antwoord zullen de verdere onderzoeksdaden verschillen.

In geval de pleger/verdachte gekend is

Als u de pleger kent zal de politie, na overleg met de parketmagistraat of de onderzoeksrechter, betrokkene opsporen voor verhoor. Het verhoor van de verdachte volgt niet altijd onmiddellijk na de klacht. Vaak wil de politie eerst zoveel mogelijk informatie verzamelen vooraleer de verdachte te verhoren. Om het onderzoek niet te belemmeren vraagt dit van u discretie.

>>>

In geval de pleger/verdachte onbekend is

Misschien kon u geen elementen aangeven die toelaten de pleger te identificeren. De politie kan, op basis van uw beschrijving een robotfoto maken. Mogelijk wordt u gevraagd om het fotoarchief door te nemen. In elk geval blijft een klacht erg belangrijk omdat bepaalde sporen (bvb. DNA) later nog kunnen leiden tot identificatie.

Misschien is de pleger u wel bekend maar bent u bang om de naam te noemen. In dat geval is het belangrijk te bespreken wat nodig is om u toch veiliger te voelen. Een aantal diensten uit de hulpverlening kunnen u ondersteunen om dit met de politie te bespreken.⁶

⁶ Voor de gegevens van Slachtofferhulp en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, zie pagina 40 en 41.

Confrontatie

Met het oog op “herkenning” van een mogelijke verdachte zal de politie u foto’s voorleggen of wordt u gevraagd een aantal mogelijke verdachten te bekijken vanachter een doorkijkspiegel dewelke rechtstreeks contact tussen u en verdachte onmogelijk maakt.

Het is zeer ongebruikelijk om u rechtstreeks met de verdachte te confronteren en u mag zo’n confrontatie steeds weigeren.



Welke stappen kan ik van
justitie verwachten?

Wie bepaalt het verloop van een onderzoek?

In de meeste gevallen zal een parketmagistraat het onderzoek leiden. Deze magistraat beslist welke onderzoeksdaden uitgevoerd moeten worden. De politie en alle aangestelde deskundigen rapporteren aan de magistraat.

Voor bepaalde onderzoeksdaden is alleen een onderzoeksrechter bevoegd.⁸ In die gevallen neemt een onderzoeksrechter de leiding van het onderzoek over en beslist welke onderzoeksdaden nodig zijn. De politie en alle aangestelde deskundigen rapporteren in dat geval aan de onderzoeksrechter.

⁸ O.a. aanhouding van de verdachte, bevel tot huiszoeking ...

Welke onderzoeksdaden kunnen gebeuren?

De parketmagistraat of de onderzoeksrechter bepaalt, aan de hand van de binnengekomen informatie welke onderzoeksdaden nuttig kunnen zijn. Hieronder kan u een overzicht vinden van de meest toegepaste onderzoeken. Bepaalde onderzoeksdaden zullen op u van toepassing zijn, andere niet.

- verhoor van het slachtoffer / verdachte
- verhoor van mogelijke getuigen
- onderzoek aan het lichaam door een wetsdokter
- onderzoek door psycholoog / psychiater
- sporenonderzoek op kledij, op de plaats van de feiten, huiszoeking
- onderzoek van het telefoon-, mail- en internetverkeer
- ...

>>>

Onderzoek door een psycholoog / psychiater

De parketmagistraat of de onderzoeksrechter kan beslissen om een psycholoog en/of een psychiater aan te stellen.

Deze kan één of meerdere opdrachten krijgen. Het kan de bedoeling zijn de geloofwaardigheid van de verklaringen van één of meerdere partijen te beoordelen. Het kan de bedoeling zijn de toerekeningsvatbaarheid van de verdachte te bepalen.

Het onderzoek kan tot doel hebben de gevolgen te bepalen voor u. Bepaalde kenmerken kunnen leiden tot strafverzwaring voor de verdachte (bvb. geestelijke of fysieke beperkingen van het slachtoffer).

Evenals alle andere medewerkers betrokken in het onderzoek stelt de aangestelde deskundige zich neutraal op. Zijn vaststellingen of conclusies zijn er niet op gericht één van de partijen te ondersteunen.

Het onderzoek van de psychiater of psycholoog beperkt zich strikt tot de opdracht van de parketmagistraat of de onderzoeksrechter. Wanneer u begeleiding wenst om de feiten emotioneel te verwerken, kunt u zich in eerste instantie tot de dienst slachtofferbejegening van de politie richten. Hier kan men u doorverwijzen naar verdere hulpverlening. U kunt uiteraard ook zonder tussenkomst van de politie de nodige psychologische begeleiding zoeken. De kosten hiervan zijn door u te betalen, doch kunnen ingebracht worden in de eis tot schadevergoeding indien er later wordt overgegaan tot dagvaarding.

Wat kan justitie doen met de verdachte?

Indien er een verdachte gekend is

De door u aangewezen dader is in dit stadium van het onderzoek slechts verdachte. Ondanks eventuele bekentenissen is het aan de politie en justitie om de schuld te bewijzen. Dit betekent dat men hem of haar in deze fase niet zomaar kan opsluiten.

Na een eerste verhoor zal het parket beslissen welke maatregelen nodig zijn t.a.v. de verdachte. Vaak zal het onderzoek verder gezet worden terwijl de verdachte in vrijheid is.

In de gevallen waarin een onderzoeksrechter bevoegd is, kan die beslissen aan de vrijheid van de verdachte voorwaarden te verbinden. Deze voorwaarden zijn niet bedoeld als straf maar betreffen een tijdelijke controle- en beschermingsmaatregel. Een aantal voorwaarden kunnen betrekking hebben op uzelf (bvb. contactverbod, straatverbod).

>>>

De onderzoeksrechter kan ook beslissen een verdachte tijdens het onderzoek in de gevangenis te plaatsen. Dit is altijd tijdelijk en moet tijdens het onderzoek regelmatig opnieuw gemotiveerd worden.

Indien de verdachte niet gekend is

Ook als er niet onmiddellijk een verdachte geïdentificeerd kan worden, blijft het de moeite om klacht in te dienen. Wanneer er sporen gevonden zijn kunnen de resultaten later nog van nut zijn (bvb. DNA). Een onderzoek kan altijd heropend worden.

Wat als de verdachte mij benadert of intimideert?

Het is aan te raden een incident te melden aan de politie en zo mogelijk de identiteit van getuigen mede te delen.

Wanneer een onderzoek geleid wordt door **een parketmagistraat**, zal deze bij een incident beoordelen of het nodig is het onderzoek aan de onderzoeksrechter over te dragen. Deze heeft meer mogelijkheden om hier op te reageren.

Wanneer **een onderzoeksrechter** belast wordt met het onderzoek, kan hij de verdachte voorwaarden opleggen. Bepaalde voorwaarden kunnen betrekking hebben op uzelf (bvb. contactverbod, straatverbod). Wanneer de verdachte één van zijn voorwaarden schendt, kan de onderzoeksrechter beslissen om deze tijdelijk naar de gevangenis te sturen.

Wie beslist over de zaak?

Bij een onderzoek onder leiding van **een parketmagistraat** zal deze moeten uitmaken of er voldoende bezwarende elementen zijn om een verdachte naar de rechtbank te sturen.

Wanneer de magistraat van oordeel is dat er onvoldoende elementen zijn om een verdachte voor de rechtbank te brengen wordt het onderzoek afgesloten zonder verder gevolg. Het onderzoek wordt “geseponeerd”. Deze beslissing kan herzien worden wanneer er nieuwe elementen opduiken.

Bij een onderzoek onder leiding van **een onderzoeksrechter** beslist deze niet zelf of de zaak naar de rechtbank gaat. Deze beslissing wordt genomen door de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling op “vordering” van het parket. Met een “vordering” doet het parket een voorstel

>>>

aan de raadkamer over wat er moet gebeuren met de zaak. Deze instanties kunnen beslissen dat er onvoldoende bezwaren zijn om het onderzoek te verwijzen naar de rechtbank. In dat geval wordt het strafdossier afgesloten zonder verder gevolg. Dit is een "buitenvervolginstelling."

In alle gevallen waarbij een verdachte wordt doorverwezen naar de rechtbank is het aan de strafrechter om te oordelen of er voldoende bewijzen zijn om de verdachte te veroordelen of vrij te spreken.

Hoe verloopt een zitting van de rechtbank?

Enkele weken voor de zitting ontvangt u van het parket een uitnodiging. U bent niet verplicht om te komen. Ook wanneer u niet komt zal de zaak behandeld worden, (aangezien het parket de belangen van de maatschappij moet verdedigen). U kunt zich tijdens de zitting laten bijstaan door een justitie-assistent van de dienst slachtofferonthaal.⁹ Wanneer u uw schade vergoed wilt zien, moet u wel zelf komen of u laten vertegenwoordigen door een advocaat.¹⁰ Om schadevergoeding te kunnen vragen moet u zich burgerlijke partij stellen op de dag van de zitting.¹¹ U kan vooraf zelf een overzicht maken van uw schade of u kan gebruik maken van een document dat ter plaatse ter beschikking is om in te vullen.

⁹ Voor informatie en ondersteuning kan u terecht bij de dienst Slachtofferonthaal, zie pagina 38.

¹⁰ Informatie m.b.t. rechtshulp/advocaat kan u vinden op pagina 39.

¹¹ Een burgerlijke partijstelling kan in verschillende fasen van het onderzoek gebeuren: voor de onderzoeksrechter, voor het onderzoeksgerecht of voor de correctionele rechtbank. De eis tot schadevergoeding wordt neergelegd op de dag van de zitting.

>>>

Bij aankomst kan u zich melden bij de deurwachter. De zaak wordt opgeroepen op naam van de verdachte. U begeeft zich naar voor in de zaal en neemt plaats op de plek die u toegewezen wordt. De rechter zal u (of uw advocaat) het woord geven om uw eis tot schadevergoeding toe te lichten. Vervolgens komt het parket aan het woord om uit te leggen waarom ze vervolging van de verdachte wenst. Het parket legt ook uit welke elementen ze bewezen acht en stelt een straf voor. De verdachte (en zijn advocaat) komen als laatste aan het woord. U (of uw advocaat) kan zich niet uitspreken over de strafmaat. Alle partijen hebben het recht te vragen de zaak achter gesloten deuren te behandelen. De rechter beslist. Dit wordt vooral toegepast wanneer het slachtoffer minderjarig is.

De uitspraak volgt meestal op een later tijdstip. U ontvangt daarvoor geen nieuwe uitnodiging. U kan tegen betaling een afschrift van het vonnis bekomen bij de griffie van de rechtbank die uitspraak deed.¹²

¹² Informatie om griffie van de rechtbank te bereiken kan u vinden op pagina 38.

Wat indien ik niet akkoord ga met de uitspraak van de rechtbank?

U of uw advocaat kan beroep aantekenen wanneer u niet akkoord gaat met de uitspraak over de schadevergoeding of bij een vrijspraak. Dit moet gebeuren binnen de 30 dagen na de uitspraak. U moet zich richten tot de griffie van de rechtbank die uitspraak deed.¹³

U kan geen beroep aantekenen wanneer u niet akkoord gaat met de uitgesproken straf.

Alleen de verdachte en het parket kunnen in dat geval in beroep gaan.

¹³ Informatie om griffie van de rechtbank te bereiken kan u vinden op pagina 38.



Wat zijn **mijn rechten**?

Zodra een onderzoek start, geldt het "geheim van het onderzoek". Dit betekent dat politie en justitie geen informatie geven over de geplande onderzoeksdaad, evenmin over de resultaten ondanks het feit dat het onderzoek gestart is op basis uw klacht. Noch u noch uw advocaat kan de behandeling van de zaak mee sturen of bespoedigen.

Hierna volgt een overzicht van de momenten waarop u zelf kan tussenkomen in de procedure.

Welke rechten heb ik bij politie?

Bij indienen van de klacht?

De politie zal uw verklaring op papier zetten en een proces-verbaal maken. U kan vragen uw verklaring te noteren in uw eigen bewoordingen.

Hoe weet ik wat er in mijn klacht staat?

Uw verklaring wordt u ter nalezing en ter ondertekening voorgelegd. U heeft recht op een kopie van het proces-verbaal met uw verklaring. De kopie wordt meegegeven of opgestuurd. In uitzonderlijke omstandigheden kan de afgifte van een kopie uitgesteld worden tot 2 maal 3 maanden. De kopie is kosteloos.

Kan ik nog iets toevoegen aan mijn klacht?

U heeft het recht om een bijkomende verklaring af te leggen mocht u het gevoel hebben dat uw eerste verklaring niet volledig is. U heeft ook het recht om documenten

>>>

die de zaak kunnen verduidelijken te laten toevoegen aan het dossier (bvb. geneeskundig attest, foto's, e.d.) U kan ten allen tijde informatie bezorgen aan de politie die relevant kan zijn voor het onderzoek (bvb. getuigen, sms-berichten,...).

Kan ik nog iets doen na mijn klacht?

Na het verhoor ontvangt u van de politie een aantal documenten die informatie bevatten over uw rechten.

U krijgt een "attest van uw klachtneerlegging" als bewijs van uw klacht. U ontvangt informatie over de hulpverlening. De politie kan u in contact brengen met Slachtofferhulp.

Welke rechten heb ik bij justitie?¹⁴

Hoe blijf ik op de hoogte van mijn zaak?

Om geïnformeerd te worden over uw zaak dient u een "geregistreeerde benadeelde" te zijn. Die registratie als benadeelde gebeurt in de regel bij het afleggen van uw verklaring. U zal dit kunnen nalezen in de kopie van uw verklaring die u ontvangt.

Mocht dit door een vergetelheid niet gebeurd zijn, kunt u zich ook via een brief aan het parket laten registreren als benadeelde.¹⁵

Het parket zal u op het einde van het onderzoek op de hoogte brengen van de beslissing die ze neemt in de zaak. In het geval dat een onderzoeksrechter het onderzoek gevoerd heeft, zal u verwittigd worden van de zitting van de raadkamer waar zal beslist worden of de feiten zullen behandeld worden voor de correctionele rechtbank of niet.

¹⁴ Voor informatie en ondersteuning kan u terecht bij de dienst Slachtofferonthaal, zie pagina 38.

¹⁵ Informatie om het secretariaat van het parket te bereiken kan u vinden op pagina 38.

>>>

Kan ik het dossier inkijken?¹⁶

Om het dossier in te kijken, moet u wachten tot het onderzoek afgesloten is.

Alleen wanneer een onderzoeksrechter bevoegd is voor het onderzoek kan u in de loop van het onderzoek inzage in het dossier vragen. Dit moet u met een gemotiveerd verzoekschrift aan de onderzoeksrechter doen. Hiervoor dient u het statuut van geregistreerde benadeelde of burgerlijke partij te hebben. Bovendien kan inzage van het dossier alleen wanneer u over een toelating van de onderzoeksrechter beschikt.

In alle gevallen waarin een verdachte wordt doorverwezen naar de rechtbank, krijgt u automatisch de toelating tot inzage van het dossier toegestuurd samen met de datum van de zitting.

Wanneer beslist werd de zaak te seponeren, moet u zelf initiatief nemen om inzage in het dossier te krijgen. U richt uw vraag schriftelijk aan het parket.¹⁷

¹⁶ Voor informatie en ondersteuning kan u terecht bij de dienst Slachtofferonthaal, zie pagina 38.

¹⁷ Informatie om de diensten van het parket te bereiken kan u vinden op pagina 38.

>>>

Kan ik documenten uit het dossier krijgen?

U heeft de mogelijkheid een kopie te laten maken van het dossier of van bepaalde documenten uit het dossier. Dit kan pas wanneer het onderzoek afgesloten is.

Alleen wanneer een onderzoeksrechter bevoegd is voor het onderzoek, kan u in de loop van het onderzoek toelating tot het nemen van kopies in het dossier vragen. Dit moet u met een gemotiveerd verzoekschrift aan de onderzoeksrechter. In dat geval dient u het statuut van geregistreerde benadeelde of burgerlijke partij te hebben. De onderzoeksrechter kan dit om bepaalde redenen weigeren.

In alle gevallen waarin een verdachte wordt doorverwezen naar de rechtbank krijgt u automatisch de toelating tot kopie van het dossier. Deze toelating wordt vermeld in het bericht dat u toegestuurd wordt met de datum van de zitting.

Wanneer het onderzoek geseponeerd is, moet u zelf initiatief nemen en schriftelijk toelating vragen aan het parket.¹⁸ Het parket beslist of u een toelating om kopies in het dossier te nemen krijgt.

In alle gevallen moet u betalen voor de kopies. Na betaling worden de documenten opgestuurd of zijn ze af te halen bij de griffie van de bevoegde rechtbank.¹⁹

¹⁸ Informatie om de diensten van het parket te bereiken kan u vinden op pagina 38.

¹⁹ Informatie om de griffie van de rechtbank te bereiken kan u vinden op pagina 38.

>>>

Hoe kan ik mijn schade vergoed zien?

Om schadevergoeding te kunnen vragen moet u afwachten of justitie voldoende bezwarende elementen vindt om de zaak naar de rechtbank te sturen.

Wanneer dit het geval is, ontvangt u een uitnodiging voor de zitting van de correctionele rechtbank. Op de dag van zitting moet u uw eis tot schadevergoeding overhandigen aan de rechter. Daarmee stelt u zich burgerlijke partij, mocht dat nog niet in een eerdere fase van het onderzoek gebeurd zijn. U kan zelf een overzicht maken van uw schade of gebruik maken van een document dat ter plaatse verkrijgbaar is om in te vullen.

Verskillende soorten schade komen in aanmerking: lichamelijke letsels, psychisch leed, materiële schade of

economisch verlies. U motiveert uw eis tot schadevergoeding best zo goed mogelijk met bewijsstukken (rekeningen, attesten,...)

De rechter zal beslissen in hoeverre hij tegemoet kan komen aan uw eis.

Wanneer u door omstandigheden niet in staat was zich burgerlijke partij te stellen op de dag van de zitting van de correctionele rechtbank, kan u nadien alsnog een verzoekschrift indienen bij de griffie van deze rechtbank.²⁰ In het verzoek vraagt u om uw eis tot schadevergoeding te behandelen. De zaak wordt dan opnieuw opgeroepen m.b.t. de schadevergoeding.

²⁰ informatie om de griffie van de rechtbank te bereiken kan u vinden op pagina 38.

>>>

Zodra de uitspraak definitief is, moet u zelf initiatief nemen om de toegekende schadevergoeding op te eisen bij de veroordeelde. Als de dader niet vrijwillig betaalt, kan u het vonnis laten betekenen en ten uitvoer leggen via een gerechtsdeurwaarder. De kosten hiervoor moet u voorschieten.

Onder bepaalde voorwaarden kan u beroep doen op financiële hulp van de Staat. Een commissie beslist over uw aanvraag.²¹

²¹ Commissie voor Financiële Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionale Redders.

Word ik geïnformeerd over de vrijlating uit de gevangenis?

Vrijlating van de verdachte tijdens het onderzoek

De wet voorziet niet dat u automatisch geïnformeerd wordt over een aanhouding of een vrijlating. De onderzoeksrechter kan de politie hiertoe wel de opdracht geven.

Vrijlating van de veroordeelde na een effectieve veroordeling door de rechtbank ²²

U kan vragen om geïnformeerd te worden over de vrijlating van de dader voor zover een effectieve gevangenisstraf van 3 jaar of meer is uitgesproken of de dader geïnterneerd werd.

U kan hiervoor een slachtofferverklaring invullen die u kan terugvinden op de website: <http://justitie.belgium.be>

²² Voor informatie en ondersteuning kan u terecht bij de dienst Slachtofferonthaal, zie pagina 38.

>>>

Krijg ik mijn in beslag genomen goederen terug?²³

De magistraat zal beslissen over de teruggave. Dit is meestal pas mogelijk na het afsluiten van het onderzoek. Bij teruggave wordt u gecontacteerd. U moet zich realiseren dat bepaalde onderzoeken sporen kunnen nalaten waardoor goederen beschadigd kunnen zijn.

²³ Voor informatie en ondersteuning kan u terecht bij de dienst Slachtofferonthaal, zie pagina 38.



Wie kan mij verder
nog helpen?

De diensten van justitie

Parket van de Procureur des Konings Limburg

8.30u - 12.30u en 13.30u - 16u

Afdeling Hasselt - Parklaan 25 bus 3, 3500 Hasselt

Tel: 011/37.42.50

Afdeling Tongeren - Piepelpoel 12, 3700 Tongeren

Tel: 012/39.98.00

Correctionele griffie van de Rechtbank

8.30u - 12.30u en 13.30u - 16u

Afdeling Hasselt - Parklaan 25 bus 2, 3500 Hasselt

Tel: 011/37.41.09

Tel: 011/37.41.12

Tel: 011/37.41.14

Afdeling Tongeren - Piepelpoel 10, 3700 Tongeren

Tel: 012/39.96.13

Tel: 012/39.96.16

>>>

Dienst Slachtofferonthaal - Justitiehuisen Hasselt en Tongeren

Een medewerker kan u informeren over de gerechtelijke procedure en over uw rechten tijdens het onderzoek. U kan verduidelijking vragen over onderzoeksdaden. U kan er terecht voor begeleiding bij de inzage in het dossier, begeleiding tijdens de zitting op de rechtbank en bij de teruggave van in beslag genomen goederen. Deze hulp is gratis. De dienst is te bereiken op:

Justitiehuis HASSELT - Dienst slachtofferonthaal

Parklaan 25 bus 3, 3500 Hasselt

Tel: 011/37.42.99 of 011/37.42.98

Email: slachtofferonthaal.hasselt@wvg.vlaanderen.be

Justitiehuis TONGEREN - Dienst slachtofferonthaal

Kielenstraat 24, 3700 Tongeren

Tel: 012/39.96.02 of 012/39.96.03.

Email: slachtofferonthaal.tongeren@wvg.vlaanderen.be

Rechtshulp

Op een bepaald moment in de procedure heeft u mogelijk concrete juridische vragen waarvoor meer nodig is dan een uitleg over uw rechten. In die gevallen kan u beroep doen op rechtshulp.

Juridisch advies

Tijdens de permanentie van het "juridisch advies" kan u een juridische vraag voorleggen aan een advocaat. U krijgt in een eenmalig contact een advies. Deze advocaat zal uw zaak verder niet behandelen. De hulp is gratis.

De advocaten zijn op verschillende dagen tussen bepaalde uren en op bepaalde locaties gratis te consulteren. Via de volgende website vindt u de actuele zittingsdagen en -locaties: <http://www.balielimborg.be/gratis-juridisch-eerstelijnsadvies>

>>>

Advocaat

Voor bepaalde handelingen in de procedure kan het aangewezen zijn een advocaat te raadplegen die u bij een aantal stappen helpt en de behandeling van uw zaak grotendeels van u overneemt (o.a. opstellen van uw schade-eis, verwoorden van uw belang tijdens de zitting van de rechtbank, afdwingen van de toegekende schadevergoeding van de dader).

Er zijn 3 manieren om een advocaat aan te stellen.

- 1) via de familiale verzekering wanneer uw polis "rechtsbijstand" bevat
- 2) een advocaat aanstellen voor eigen rekening.
Om u te helpen bij uw keuze kan u gebruik maken van www.advocaat.be.
- 3) pro-deo, wanneer u financieel minder vermogend bent. In dat geval kan u een aanvraag doen voor gedeeltelijk of volledig kosteloze juridische bijstand van een advocaat.

>>>

U kan zich richten tot het **Bureau voor Juridische Bijstand:**

- Voor Hasselt: Parklaan 25 bus 9, 3500 Hasselt
Tel: 011/37.98.85
Email: bjb@baliehasselt.be
- Voor Tongeren: Repenstraat 12, 3700 Tongeren
Tel: 012/74.74.96
Email: bjb@balietongeren.be

Slachtofferhulp - Centrum Algemeen Welzijnswerk Limburg (CAW)

U kan er terecht om te praten over wat u overkomen is. Men zal u helpen om met het gebeurde om te gaan. De medewerker biedt een luisterend oor en geeft praktische raad en ondersteuning. Men brengt u in contact met andere diensten die u kunnen helpen en gaat indien nodig met u mee. De hulp is gratis

CAW LIMBURG

Team Slachtofferhulp

Rozenstraat 28

3500 Hasselt

Tel: 011/23.23.40

Email: slachtofferhulp.limburg@cawlimburg.be

Hulplijn 1712 en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling

Het telefoonnummer 1712 is een hulplijn voor iedereen die vragen of ongerustheden heeft over lichamelijke mishandeling, verwaarlozing, ernstige risicosituaties en/of seksueel misbruik ten aanzien van kinderen. Hun website is <https://1712.be/>; via deze zeer gebruiksvriendelijke website kunt u ook een email sturen. Je kan de medewerkers van maandag tot vrijdag tussen 9u en 17u bellen. De beantwoorders van Hulplijn 1712 zijn mensen die in het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) en in het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) werken. Ze beluisteren uw vragen, geven advies en kunnen - indien aangewezen - doorverwijzen naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Als beller naar de hulplijn mag je anoniem blijven, je hoeft niet te zeggen wie je bent. Het nummer 1712 zal na een telefoongesprek niet op uw telefoonrekening staan.

>>>

Het vertrouwenscentrum Kindermishandeling start indien nodig (aanklampende) hulpverlening op voor het minderjarig slachtoffer en relevante betrokkenen. Zoniet wordt met de melder bekeken wat best kan gebeuren om het kind te helpen en te beschermen.

De hulpverlening is gratis en valt onder het beroepsgeheim.

Bemiddeling slachtoffer - dader

Misschien heeft u een vraag of boodschap voor de pleger van het seksueel misbruik zonder dat u deze persoon nog wil ontmoeten. Of misschien wil u hem/haar op een bepaald moment recht in de ogen kijken maar wil u dat niet alleen doen.

Weet u niet hoe hier aan te beginnen, dan kan u gratis gebruikmaken van slachtoffer-daderbemiddeling. U kan zelf contact opnemen met de bemiddelingsdienst. Een bemiddelaar zal in alle vertrouwelijkheid naar u luisteren en samen met u verkennen wat u verwacht van de andere partij. Slachtoffer-daderbemiddeling zet een eventuele gerechtelijke procedure niet stop, maar kan een zinvolle aanvulling zijn.

>>>

In geval de pleger **meerderjarig** is kan u terecht bij:
Moderator - Bemiddelingsdienst provincie Limburg

- Afdeling Hasselt:
Rozenstraat 28, 3500 Hasselt
Tel: 011/43.49.20
Email: bemiddelingsdienst.limburg@moderator.be
- Afdeling Tongeren:
Kielenstraat 24 bus 2, 3700 Tongeren
Tel: 012/39.96.49
Email: bemiddelingsdienst.limburg@moderator.be

In geval de pleger **minderjarig** is kan u terecht bij:
Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg (BAAL)
Kattegatstraat 8 bus 8, 3500 Hasselt
Tel: 011/45.00.61
Email: herstelbemiddeling@baallimburg.be

Deze brochure is een initiatief van Provincie Limburg, Parket Limburg, de diensten Slachtofferonthaal van de Justiehuizen Hasselt en Tongeren, CAW, VK, de Limburgse politie. Deze brochure is gebaseerd op de brochure "Slachtoffer van aanranding of verkrachting" van het Welzijnsteam Slachtofferzorg van het arrondissement Mechelen.



provincie Limburg
Universiteitslaan 1
B-3500 HASSELT

V.U.: Renata Camps, provinciegriffier
Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt

Vormgeving: Comkommer

D/2017/5.857/016